

FINSKA KADETTKARENS UNIFORMER

Ole Gripenberg

Den första utbildningen av finska kadetter skedde på Brahelinna gård, där dåvarande chefen för Savolaksbrigaden Göran Magnus Sprengtporten började undervisningen, närmast med tanke på att utbilda officerare för sitt eget förband. Sedan företaget 1779 erhållit Gustaf III:s sanktion flyttades skolan till Haapaniemi kronoboställe där den verkade intill februari 1808.

Efter freden och Finlands anslutning till Ryssland begynte skolan 1812 ånyo sitt arbete, då under namn av Topografiska Kåren.

År 1819 flyttades institutet till Fredrikshamn, varvid det erhöll namnet Finska Kadettkåren. Den verkade där intill 1901 då den upplöstes i samband med indragningen av den finska militären.

Sedan landet blivit självständigt flyttades skolan först till nuvarande Zoologiska Museet i Helsingfors för att senare förläggas till Munksnäs. Från och med 1940 har verksamheten fortgått i nybyggda lokaliteter på Sandhamn. Samtliga ovan nämnda fyra skeden har sin egen beklädnadshistoria, för vilka närmare skall redogöras i följande avsnitt.

BEKLÄDNADEN 1779—1808

I ett kungligt dekret av 23.7.1779 (1:17) förordnas att "till Beklädnad för hvarje volontair hvar 3:die år, lika beskaffad med Soldatens, upptages i årligt underhåll 1 Rdr. 42 sk — — —." Emedan det till en början var meningen att skolan skulle utbilda officerare enbart för Savolaks regemente blev det uniformen för detta förband som kadetterna kom att bära (2:1). Då dekretet utgavs samma år som Gustaf III:s uniformsförordning (3:94) är det uppenbart att den första uniformen var av denna modell

Fig. 1

Från 1779 till 1792 bar kadetterna vid Haapaniemi krigsskola samma uniform som den som var föreskriven för Savolaks infanteri regemente. Akvarell från Roos samling. SKA

Uniform M/1779.

(fig. 1) med följande färger: rock och "eskavader" (långstrumpor) mökblå; byxor ljusblå; väst, uppslag och bälte vita; mössa svart med gula och blå plymer; kängor svarta.

I praktiken visade sig uniformen mindre lämplig (3:96), varför den strax efter Gustaf III:s död byttes till m/1792 (4:8,9). Huruvida kadetterna på Haapaniemi kom att begagna denna uniform har inte med säkerhet kunnat verifieras, men det förefaller mindre troligt att kadetter, speciellt under Gustaf IV Adolfs tid, skulle burit en föråldrad mundering. Färgerna för m/1792 var vid Savolaks regemente följande: rock och byxor mörkgrå; krage och uppveck gula, hatten svart med gul plym; skärp för manskapet i blått och gult; vitt läderbälte och vit passpoal på bröstuppslagen; röd halsduk och ett litet vitt halskrås; svarta damasker. Då läroanstalten enligt dekret av 26.3.1789 utvidgades utgavs nya direk-

tiv där det bl.a. förordnas, att till munderingen hör en kort "caracau" av grått kläde med byxor och väst av samma tyg. Denna uniform skulle "nyttjas alla helgedagar och eljest då Uppsyningsmannen det befaller". (1:68)

År 1802 tog man i bruk den uniformsmodell som ofta publicerats i den av kadetterna använda varianten och som är bekant från Edelfelts teckningar (5:61). Färgerna var de samma som vid dåvarande Savolaks regemente, nämligen: byxor, rock och rock-uppslag grå; krage, uppveck, passpoal och hattplym jämte snöre gula. Till munderingen hörde en huggare buren i vitt axelband av läder; vita knästrumpor och svarta skor. Knäbyxorna, de vita strumporna och det pudrade håret med stångpiska tyder på paraduniform.

En något avvikande bild av de "betalande kadetternas" mundering ger bestämmelsen av 20.7.1803 (1:105, 106). I den förordnas "vid ankomsten till Krigsskolan bör en kadett medföra — — — 6 st. hvita spännhalsdukar; 1 st. rosenröd kamlotthalsduk; 1 st. svart silkeshalsduk; 6 par hvita ullstrumpor; 6 par hvita tråd-eller bomullsstrumpor — — — 1 st. sommarsurtut; 1 st. vintersurtut; 1 st. hvardags Jacka med Väst och 2 par byxor, helst af grått kläde; 1 st. Tröja och ett par långbyxor af ofärgat Linne eller bomullstyg till sommarkläder; 2 st hvita släta tygs västar; 1 st. Uniforms Karakå med väst och byxor, engligt med Underofficers Uniformen vid Kong. Savolaks lätta Infanterie regemente; ett stycke Infanterie under-officers skärp; ett stycke Infanterie underoffirers Hatt med kadett kordong, Träns, knapp och plym af hvita Gås fjädrar; ett par gula Pordu kängband; ett stycke kaskett till hvardagsbruk; ett stycke halsduks spänne; ett par knäspännen, ett par skor; två par kängor; ett par stöflar utan kragar — — —"

Förteckningen ger upplysande besked om parad- och släpuniform, sommar och vinterutrustning, om två slag av huvudbonader, tre olika halsdukar m.m. Om uniformens snitt får man däremot inga närmare upplysningar, men sannolikt är det fråga om m/1802. Något överraskande är uppgiften om "infanterie underofficers skärp." Sådana återges inte på de talrika samtida bilder som

framställer infanteriuniformer. Det förefaller dock troligt att Haapaniemikadetterna bar ett sådant skärp, emedan liknande användes vid Karlbergs Kadettskola 1797. Då förordnades uttryckligen att kadetterna vid parad skulle bära blågult tygskärp (6:196). I ovannämnda order av Klingspor framhålles ytterligare "att under uniformskragen användes halskappa af lärft och krås af nettelduk". Om uniformerna för skolans lärare och övrig personal ges inga uppgifter, men sannolikheten talar för att de använde respektive förbands klädsel.

BEKLÄDNADEN 1812—1818

Uppgifterna om uniformerna åren 1812—1818 är såväl bristfälliga som i någon mån motsägande. Allt tyder på att kadetterna under denna tid inte hade någon egentlig egen uniform, utan använde sig av modeller som var brukliga vid andra förband, dock med vissa speciella kännetecken. Så föreligger 1812 en förordning om att "för officerare vid kadettkåren skulle användas den uniform som var gällande för HKM:s svit, nämligen: mörkgrön frack med svart sammetskrage och uppveck samt passpoal; bicorne med plym samt vita semskbyxor; dock avvikande från ovannämnda däri att knappar och broderi skulle vara i silver och inte i guld såsom vid HKM:s svit". Manteln var grå med svart sammetskrage. Intill 1831 hade skolans lärare inga särskilda uniformer (7:165).

Uppgiften om gul passpoal avviker emellertid från vad som framgår av några akvareller utförda före 1819. Så avbildas exempelvis O. C. von Fieandt, chef för skolan åren 1812—1819 i en uniform med röd passpoal. (Akvareller FNM.). Emedan akvarellerna i alla övriga detaljer motsvarar ovananförda beskrivning föreligger inte någon orsak att betvivla att även denna detalj är rätt återgiven vid tiden för bildens publicering. Det förefaller troligt att den gula färgen endast var i bruk 1812—1816.

Beträffande kadetternas uniformer föreskrevs 1812 att "dessa skulle vara samma som kolonnförare vid armen d.v.s.: mörkgrön frack av kläde med röda ärmuppslag och gul passpoal. Rocken

förseddes med nio knappar i silver, rött foder och svart sammetskrage. Byxorna var av samma tyg som rocken, dock för vardagsbruk blå och om sommaren vita. Till parad hörde kiver, vilken som dekoration hade en silverfärgad granat med tre lågor, silverfjällingar och brokiga vitischetter (gehäng); sabel av kavallerimodell med portepè av tråd samt stövletter med sporrar och silverknappar." Ända till 1816 bars inga överrockar (7:165).

Ovananförda bestämmelse om röda ärmuppslag tyder på att såväl v. Knorrings avbildning av 1832 (2) som Gripenbergs (8) vore missvisande i denna detalj.

Bestämmelsen om kavallerisabel för finska kadetter är särskilt anmärkningsvärd i det att den avvek från bruket i Ryssland där kadetterna bar en kort huggare. Även huvudbonaden är värd att observera, den var nämligen av fransk modell med en konkav överyta. En liknande kiver bars även vid det samtida Viborgs jägarregemente (3:139), men där avskaffades den redan följande år och utbyttes mot en med rak överyta.

Om betjäningsspersonalen stadgas att "den skulle bära en dylik uniform, som vaktmästare vid HKM:s Huvudstab, men med gula klaffar på kragen och gul kant på bröstklaffen, kring ärmuppslag och på mössan; röda axellappar och lampaser (passpoal) samt vita knappar. Om sommaren skulle skrivare bära stövletter men det övriga manskapet sommarbenkläder med höga stövlar." (7:165).

1816 förändrades kadetternas uniform så att den skulle knäppas med 9 släta silverknappar; därjämte tillkom silverportepè på sabeln; **röda revärer** och silverbroderi på den svarta sammetskragen och ärmuppslagen, de senare med gula klaffar, gula kanter och 3 silverknappar. Epåletternas kanter var av svart sammet. För officerarna föreskrevs aigiletter. De röda "revärerna" (passpoalerna) som avbildas på v. Fiendts uniform synes sålunda ha tillkommit just detta år. Bestämmelserna ovan tyder på att modellen, som vanligen hänförs till 1812, borde dateras m/1816.

1819 infördes en betydelsefull nyhet: de höga damaskerna avskaffades och långbyxor togs i bruk. Dessa var försedda med breda gula revärer. Vidare förordnades att endast de kadetter som uppnått underofficers rang berättigades bära portopè. Förordningen beskriver den modell som vanligen felaktigt angivits som m/1820.

1823 fastställdes, att vitischetterna inte mera skulle vara brokiga som förr utan helt vita. För elever i elementarklasserna föreskrevs korta livrockar, s.k. kurtkor, av mörkgrått kläde och vida byxor.

1830 24. 11. emanerade förordning avviker i princip från tidigare praxis däri, att för de finska kadetterna föreskrevs en uniform som skilde sig från bruket vid kejsardömets kadettskolor. Visserligen var rocken av samma snitt som tidigare men uppslagen, kragen och axellapparna gjordes blå i samma nyans som på den samtida uniformen för finska gardet (fig. 2). Byxorna förseddes med en blå passpoal. Läderbältet var vitt och uppbar en med portepè försedd huggare. Bältet och de damasker som till en början användes avskaffades 1833. Samtida bilder tyder på att bältet ersatts med en axelrem. Knapparna var gula såsom vid Finska gardet. Dekorationen på dem, förändrades så att hjärtvapnet med Finlands lejon nu blev så stort att det i det närmaste täckte dubbelörnen, av vilken endast vingspetsarna var synliga. Som huvudbonad användes en svart skärmförsedd kiver, i vars övre kant var fäst en blå granat med tre lågor. Alla metall-delar var förgyllda. Att döma av samtida bilder tog man i bruk den i biedermeierstil komponerade solsymbolen med riksvapnet. Dekorationen kom från och med nu att bli bestående under hela autonomitiden. (En reminiscens härav förekommer fortfarande som symbol på nu gällande finska kadettuniformer.) Till munderingen hörde vidare en patronväska prydd med en med tre eldsflammar försedd granat, en kalvskinnsränsel, vattenflaska samt ett litet gevär. Sommaruniformen var av samma helvita modell som vid ryska kårer. Om vintern fick kadetterna när

Fig. 2

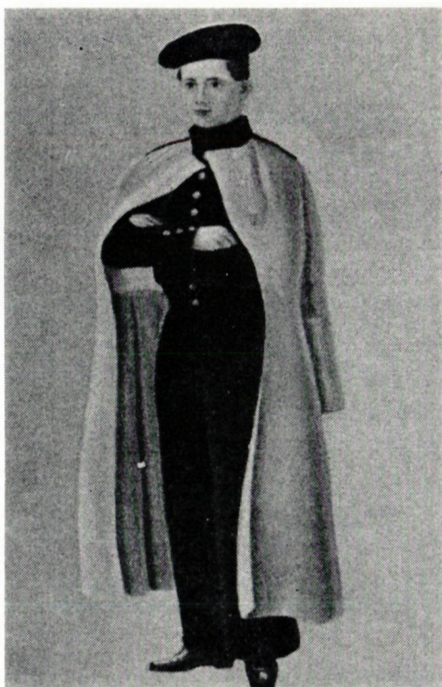
År 1830 fastställdes för kadetterna en uniform bestående av svartgrön frack med blå krage, ärm- och bröstst uppslag. Uniformen har burits av A. K. L. Schulman under hans kadettår 1832—39. FNM.

Uniform M/1830.

det var kallt bara svarta vantar över sina vita handskar. Det för denna uniform angivna årtalet 1831 torde korrigeras till m/1830 (7:166).

1831, omedelbart efter föregående förordning, bestämdes det att officerarna vid Finska Kadettkåren skulle bära uniform "i likhet med de ryska kadettkårerna, med samma guld-broderier men med ljusblå krage i stället för röd och ljusblå revärer samt gula knappar med Finlands vapen, åtsittande sämskbenkläder med stibletter och infanterihalvsablar." (7:166). Kragbroderiet erhöll nu den utformning som blev signifikativ för lärarna vid kåren ända intill upplösningen 1901 (13:58).

Kadetter som särskilt utmärkt sig ägde rätt att bära silverportepè. För skolans civila lärare påbjöds samma uniform som vid motsvarande ryska kårer, dock avvikande från dessa genom blå krage och blå ärmuppslag samt knappar med Finlands vapen. Kanslichefen skulle bära samma uniform som man hade vid

Fig. 2a

Kadett Lars Tallgren i uniform för elev i de lägre klasserna (palt.) m/1833. Oljemål. av Ferdinand v. Wright. Ägare Galerie Hörhammer.

Uniform of junior cadet ("palt") M/1833.

huvudstaben och läkarna den som var föreskriven för ryska militärläkare, dock med de avvikelser som ovan berörts beträffande krage, uppslag och knappar. (12:3—4).

1833 infördes långa byxor. (fig. 2a)

1838 27. 3. förordnades att man vid Finska Kadettkåren skulle bära samma uniform som vid "Kadettkårerna i Kejsardömets huvudstäder". Detta innebar en enkelradig rock utan revärer men med röda passpoaler. I samma förordning fastställdes de för de finska kadetterna så betecknande blå axellapparna med F. K. i gult i ryska bokstäver. För officerare och betjante tillämpades liknande principer (7:166).

1839 27. 11. fastställdes för skolans tjänstemän "samma uniform som för civilstaten i Finland". Till denna hörde en mörkblå frack av kläde med mörkblå krage och ärmuppslag. Bestämmelserna

om den blå färgen ger belägg för att lärarna vid kåren inte betraktades som militärer utan som hörande till "undervisningsstaten". (9: § 27). Vidare påbjöds att då civila lärare hade företräde hos skolans chef skulle de bära reglementsenlig uniform.

1842 förordnades att nyintagna elever inte fick använda axel-lappar förrän de lärt sig ett militäriskt uppträdande. Detsamma gällde för äldre elever som brutit mot disciplinen.

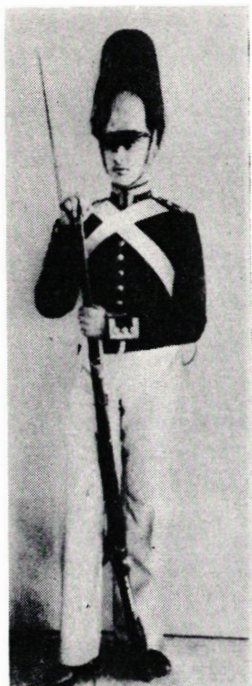

Fig. 3

År 1844 infördes pickelhuva med svart tofs. Bild från I ryska kadett-skolans 125-års jubileumsskrift.

Uniform M/1844

Fig. 3a

Pickelhuva m/1844 buren av skolans chef Frithjof Neovius (1830—95)
Helmet M/1844

FNM.

Fig. 4

Kadettfrack m/1844. Röda uppslag och röd krage; tillhört dåvarande kadeten Carl Enczell. Kadettkårens museum.

Uniform M/1844.

1844 infördes en iögonfallande nyhet, kivern ersattes med den just då så populära pickelhuvan. Den var prydd med en svart tageltofs och en halvcirkelformad gul metallplatta, där riksvapnet omgavs av "strålflammar", ett emblem som redan ingick i uniformen m/1830 (fig. 3, 3a). Vidare stadgades att till munderingen hörde en ränsel av sälskinn. Stamanställda signalister skulle bära röda axellappar (7:167).

1850 8. 5. utgick en förordning där det bestämdes att "Directorn, Stabs- och Öfver-Officerarne, Cadetterne och alla militär personerne tillkommer uniform, beklädnad och bewäring i enligt den för Cadettcorpserne i Kejsardömet's hufvudstäder fastställda modell. Fodret å Officerarnes epauletter, äfwensom Cadetternes och gemenskapens axellappar är ljusblå. På epauletterne och axellapparne anbringas F. K. (i ryska bokstäver), på knapparne och kaskerne Storfurstedönet Finlands vapen, hwilket å de sistnämnde omgifves af en halfrund strålflamma, enligt den för Cadetter i allmänhet fastställda modellen." (FNM. inv. 6736:1).

Fig. 5

*Sommaruniform m/1855
för kadett i specialklass.
Fotografiet återger kadett
Robert Gripenberg.*

Summeruniform M/1855.

"De Civila och till Undervisnings-Statens hörande tjänstemännen bära sådan uniform och viceuniform som deras wederlikar vid Militär-undervisnings-anstalterne i Kejsardömet, men knappar med Finska wapnet." (10:4)

Beträffande kadettuniformen kan nämnas, att krage och ärm-uppslag skulle vara av rött kläde (fig. 4).

Den politiska oro som kännetecknade Europa under 1840—1850-talet lämnade synliga spår i dräkthistorian. Fracken utbyttes mot syrtut. Det nya modet kom även att tillämpas såväl i militära som civila uniformer.

1855 infördes en ny uniformsmodell i hela kejsardömet och i enlighet härmed förändrades även kadetternas beklädnad. Till den nya uniformen hörde en tvåradig halvlång rock med sex knappar i varje rad (10), foder och passpoaler var röda. På ryggsidan var rocken nedtill öppen med två knappar på vart

ficklock. De högre kursernas kadetter kännetecknades genom gula galoner på krage och rockuppslag (fig. 5). Paradbyxorna var av samma mörkgröna färg som rocken, på sommaren användes vita byxor, till kurtkorna hörde såsom förut blågrå byxor. Bältet var av svart blankläder med gult vapenförsett spänne. Till uniformen bars en kort infanterisabel.

Officersuniformen var i stort sett av samma modell som kadetternas, dock så att kragens dekor var av den redan ovanbeskrivna modellen. I vardagslag använde officerarna i stället för syrtut en s.k. halvkaftan av samma snitt som uniformen men utan broderier. I stället för kask bars en skärmförsedd mössa. "Epåletterna var av guld i enlighet med bruket vid pagekåren."

1856 tilläts kadetterna vid "sysselsättning i kåren" bära vita matrosskjortor med blå snodder i stället för axellappar. Galonen i vinkelform på övre delen av ärmen, som förut betecknade underofficersgrad, skulle nu bäras blott av kadettfältväbeln, var-
emot övriga galoner bibehölls oförändrade. Sämskvantarna ersattes med vantar av grönt kläde, vartill 1858 kom rättigheten att "utanför fronten" bära vita officershandskar.

1862 avskaffades kaskarna och ersattes intill 1873 med en mössa (kepi) av franskt snitt som vid parad förseddes med en svart tofs.

1863 ersattes halvsabeln med en portepéförsedd dragonsabeln i en guldfärgad rem över axeln.

1873 infördes nya kaskar av chakot-typ.

1881 borttogs kaskens tofs och samtidigt infördes en uniformsrock med bara en knappad och två knappar på ärmuppslagen. Den för officerarna 1863 införda dragonsabeln med balja av järnbleck utbyttes nu till en läderöverdragen träbalja. (7:167).

1883 infördes i hela armén en uniformsrock av den s.k. panslavistiska modellen utan synliga knappar (3:152). Även kadetterna och kadettkårens övriga personal erhöll samma modell (fig. 6) som bars ända till kårens upplösning 1901 (7:168). Kadetternas sommaruniform följde samma regler som den övriga arméns, med vitt överdrag på mössorna.

Gradbeteckningarna för kadetterna var följande: i förklasserna var såväl kragar som ärmuppslag utan galoner; i specialklasserna

dekorerades kragarna med en guldfärgad galon; kadettgefreitarna bar ett smalt tvärband på axellapparna, de yngre underofficerarna hade två band, de äldre underofficerarna tre och kadettfältväbeln ett brett band på axellappen samt en rätvinklig galon på krage och ärmuppslag.

BEKLÄDNADEN FRÅN 1919 FRAMÅT

Den första detaljerade förordningen för uniformer vid Finlands "Krigsmakt" är daterad 30/6 1919 och bär Riksföreståndaren och Överbefälhavaren Mannerheims underskrift med kontrasignering av krigsminister Wallden. Beträffande kadetternas uniform föreskrives:

Fig. 6

Stamanställd signalist i uniform m/1883. Fredrikshamns museum.

Uniform M/1883.

Vapenrocken

"Snitt och tyg: som infanteri officerare med den skillnaden, att krage och ärmuppslag kantas med ett 1 cm brett mörkblått band. Axelstycken mörkblå, kantade med en 7 mm bred silvergalon. Byxor som för övriga trupper, men försedda i yttre sömmen med ett 1 cm brett mörkblått band. Blusen, bältet, gradbeteckning, fotbeklädnad, ytterrock, sidovapen och handskar som för övriga trupper." Beträffande huvudbonaden heter det även "som för övriga trupper". Detta innebär i första rummet hjälm, fältmössa eller släpmössa. Men enligt ett tillägg får vid "särskilda behov" pälsmössa användas, vilket förklarar att även kadetterna ofta avbildats iklädda en sådan (fig. 7).

Fig. 7

Kadetter i paraduniform m/1919. Sittande fr. vänster Mauritz Lindström, Ilmari Hilden, Leo Franck, Kauno Valkonen, Stående fr. vänster Henrik Wrede, Georg Ramsay, Erik Ulfsson, Woldemar Paischeff, Georg Lucander, Henrik Avellan, Toivo Mikael Elomaa, Reino Laine, Magnus Creutz. Foto ur överste E. Ulfssons samling.

Uniform M/1919

Festdräkt

"Färgen mörkblå; snittet åtsittande med sömm i midjan, treuddiga ficklock i bakfickorna, försedda med tre knappar vardera; utan bröst- och sidofickor, uppstående krage, åtta knappar i en rad framtill. Rockens längd nående till gren. Ärmuppslagen rakt skurna, 9 cm höga, försedda med två knappar i silver. Vita passpoaller längs rockens framsida och på ficklocken. Galoner i silver 2 cm breda på krage och ärmuppslag. Axelstycken som till den grå uniformen. Bältet av vitt läder, 5 cm brett, försett med metallspänne. Långa mörka byxor i vars yttre sömm en 2 cm bred silveralon. Svarta skodon. Som sidovapen en lätt värja, av samma modell som för officerare men utan portepè, vita handskar. Släpmsössa av samma modell som för officerare; brämet mörkblått, kullen vit, försedd med mörkblå passpoal. Kokarden som för manskapet". Modellen uppges vara komponerad av dåvarande löjtnanten K. G. Wahren.

Redan innan ovannämnda förordning trätt i kraft uppträdde kadetterna i enhetliga uniformer. På ett fotografi taget vid paraden 16.5.1919 bär de en grå uniform, synbarligen av något grovt ylletyg. Rocken var av officersmodell med en knapprad och utan fickor; ridbyxor med blå rand i sömmen, svarta läderdamasker (leggings) och svarta kängor. Som huvudbonad bars en vit lammskinsmössa (11:37). Beträffande portepèn stadgas i en senare orden att "kadetter på första kursen, samt underbefäl få bära en sådan av läder, kadetter på andra kursen en mindre portepè av officersmodell".

I förordningen 30.6.1919 fastställdes även "sjökadetternas" uniform vilken var densamma "som för manskapet, men med en, två eller tre guld band på vänstra ärmen med udden uppåt beroende på klass". Uniformen bestod av en blå sjömansblus öppen vid halsen, om sommaren av vitt eller grått tvättbart tyg. Kragen var av samma material som blusen med en svart halsduk knuten såsom sjömansknop. Benkläderna var av samma färg som blusen; svarta snörkängor; mörkblå överrock med två rader knappar, sex stycken i vardera, vanlig internationell mörkblå

mössa med ett svart band och guldbokstäver; vintermössa av svart skinn; mörkgrå överrock av armémoddell.

1922 förändrades paradbältet till ett silverfärgat tygbälte med blå fyrkanter. Spännets som tidigare varit av metall bekläddes nu med samma tyg som bältet.

1930 3.9. utgavs en detaljerad förordning rörande uniformerna för hela försvarsmakten. Kadetternas klädsel bibehölls i stort sett oförändrad. Nämnas bör dock att man nu för första gången talade om paraduniform, festuniform, visituniform, tjänsteuniform och fältuniform. Senare utgavs ytterligare tillägg som nämner om en s.k. "liten festuniform".

För sjökadetterna föreskrevs tre olika slag av rockar, nämligen en mörkblå dubbelradig med fem knappar i var rad, en kort öppen dubbelradig mässrock och en enkelradig arbetsrock (med fem knappar) av mörkblått eller grått tvättbart tyg.

I förordningen m/36 rörande fältuniform (rör inte flottan) avskaffas ärmuppslagen. Som en nyhet för kadetterna kan nämnas stadgandet om kragsspeglar, vilka får samma form som för beväringar, dock med den skillnaden att spegeln kantas av ett guldfärgat galonband. Såsom en annan nyhet infördes avsmalnande axellappar med en 7 mm guldgalon längs kanten. I den yttre bredare delen anbringades kadettkårens specialembel i metall. Beträffande vapenslagssymboler föreskrevs att officerarna bör bära symboler enligt sitt vapenslag, men övrig personal och elever mörkblå speglar med ljusgrå kanter. Även vid sjökrigsskolan använde officerarna sitt vapenslags symbol, övrig personal och elever en svart kragsspegel med röd kant.

1936 förordnades att kadetterna skulle bära guldfärgade galoner.

1951 förändrades kadetternas paradbälte så att det blev det samma som officerarnas s.k. lilla paradbälte. I huvudsak var bältet av samma form som tidigare, men spännets gjordes nu i form av en rund metallplatta dekorerad med Finlands lejon.

Efter 1951 har inga förändringar av betydelse skett. Ett av Försvarsministeriet 9.9.1966 fattat beslut om symboler och gradbeteckningar bör ytterligare refereras. Om axellappar stadgas:

”ovanom kadettskolans emblem anbringas en gradbeteckning i 105° vinkel med spetsen uppåt enligt följande system:

- kadettfältväbeln har en 20 mm bred galon
- kadettsergeanten har tre och kadettundersergeanten två 5 mm breda galonar.” — — —

En detaljerad beskrivning av dagens uniformsbruk är här obehövlig då ju huvuddragen framgår av det som ovan anförts.

KÄLLOR:

1. Tigerstedt, E. S.: Haapaniemi krigsskola. H:fors 1910.
2. Knorring v. F. R. P.: Krigsmannaskolor i Finland. H:fors 1932.
3. Gripenberg, O.: Finsk Krigsmannabeklädnad. H:fors 1966.
4. Danielsson, Arne: Gustavianska uniformsritningar på Windsor Castle. Armémusei vänner 1965.
5. Gripenberg, O.: Militäruniformen av år 1792. Finskt museum 1966.
6. Ekstrand, Sigurd: Kungliga krigsskolans historia 1792—1936. Stockholm 1937.
7. Finska Kadettkåren 1812—1887. H:fors 1888.
8. Gripenberg, G. A.: Finska Kadettkåren. H:fors 1912.
9. Förordning angående Civila Uniformer. H:fors 1839.
10. Reglemente för Finska Cadet-Corpsen. H:fors 1850.
11. Franck, Leo: Första Kadettkursen. H:fors 1945.
12. Reglemente för Finska Cadet-Corpsen. H:fors 1831.
13. Gripenberg, O.: Suomen sotilaspuvun arvontunnuksista -- -- --, Suomen museo 1965.

THE FINNISH CADET UNIFORMS

The history of the Finnish cadet uniform can be divided into three distinct phases.

The first phase, that stretches from 1779—1808, follows in large the regulations issued for the Savolax Infantry Regiment. (Fig. 1.)

When Finland after the peace 1809 was annexed to Russia as an autonomous Grand Duchy, it had for a few years no army, but when in 1812 the army was re-erected the Cadet School/Military Academy started its work again, though modestly. The uniform followed in general the Russian style. Along with the deve-

lopment of the Cadet training up to the year 1819, there was a phase of many uniform styles following mainly All-European examples. (Fig. 2—5.)

In 1883 an important change of uniform style took place in the Russian army when the Panslavistic uniform was brought into use. (Fig. 6.)

When Finland in 1919 became an independent republic a new phase began in the history of the cadet uniform. The first full uniform of 1919 is in use even in our day. (Fig. 7.)